

lægninger på tværs af amtsgrænserne og til de af kommissionen foreslåede sammenlægninger samt til de sammenlægningsdrøftelser, der for tiden føres mellem kommuner, beliggende i hver sit amt.

Hovedstadsområdet — der i det hele er holdt uden for inddelingsloven — er ikke omfattet af forslaget, men der er ved den stort set uændrede bibeholdelse af Roskilde og Frederiksborg amter taget hensyn til de igangværende forhandlinger om et udvidet samarbejde mellem disse amter og de øvrige kommuner i hovedstadsområdet.

Der er i § 1, stk. 3, foreslået optaget en bemyndigelse for indenrigsministeren til efter indstilling fra kommunalreformkommissionen at ændre de amtskommunale grænser, hvor der gennemføres primærkommunale sammenlægninger på tværs af de foreslåede grænser, ligesom ministeren er foreslået bemyndiget til at foretage mindre reguleringer af de fastlagte amtsgrænser, såfremt befolknings- og erhvervsmæssige hensyn eller hensynet til en hensigtsmæssig varetagelse af de amtskommunale opgaver gør det tilrådeligt.

Det er kun selve den amtskommunale inddeling, der foreslås fastlagt i loven. Det er tanken, at vilkårene for etableringen af de nye amtskommuner skal fastlægges af indenrigsministeren efter indstilling fra kommissionen. Da hovedparten af de foreslåede amtskommuner omfatter flere købstadkommuner og amtskommuner eller dele af amtskommuner, er det fundet hensigtsmæssigt at etablere et fællesudvalg for disse kommuner, der kan bistå kommissionen med udarbejdelsen af vilkårene og i det hele bidrage til en løsning af de administrative problemer som etableringen af de nye amtskommuner vil rejse. Udvalgene svarer i princippet til de fællesudvalg, der nedsættes ved de primærkommunale sammenlægninger, men da det sandsynligvis i højere grad vil være nødvendigt at udstyre de amtskommunale fællesudvalg med særlige opgaver og beføjelser i forbindelse med dannelsen af de nye amtskommuner, er det fundet rigtigt at instituere udvalgene i selve loven.

Sognekommunernes inddelingsforhold.

Der har i forbindelse med kommissionens behandling af inddelingsforholdene omkring de administrativt delte byer vist sig særlige vanskeligheder med tilrettelæggelsen af den sognekommunale inddeling. Inddelingsloven bygger på det hovedprincip, at de sognekommunale inddelingsproblemer skulle kunne løses af kommunerne selv ved indbyrdes forhandlinger, og denne forventning støttede sig især på det meget betydelige antal frivillige kommunesammen-

lægninger, som det lykkedes at gennemføre pr. 1. april 1966. Med sognekommunale sammenlægninger, gennemført nogenlunde i takt med kommissionens behandling af byernes inddelingsforhold — og måske til dels inspireret af afklaringen af inddelingen omkring byerne — ville det være muligt at realisere en stort set samlet løsning af de primærkommunale inddelingsforhold pr. 1. april 1970.

Der har i hovedparten af landets amter været en ret betydelig forhandlingsinteresse, og det er lykkedes for en del kommuner — støttet af amtsråd og de lokale kommunalforeninger — at opnå enighed om kommunesammenlægning. Men der er områder i landet, hvor det har været vanskeligt at få iværksat realistiske sammenlægningsforhandlinger, og områder, hvor usikkerheden overfor den fremtidige inddeling omkring byerne — og til dels også de fremtidige amtsgrænser — har hæmmet forhandlingsaktiviteten. Der har — særlig i den seneste tid — hos rene landkommuner, der ikke kan påregne nogen byudvikling, kunnet spores en interesse for en sammenlægning med nærmeste større by, og i en del tilfælde ville imødekomme af sådanne sammenlægningsønsker ikke kunne undgå at efterlade uløste problemer for andre kommuner i området.

Kommunalreformkommissionen har bestræbt sig på at behandle inddelingsforholdene omkring byerne i lyset af de samlede inddelingsproblemer inden for større områder. Kommissionen har med henblik herpå indledt sine forhandlinger i de enkelte områder med drøftelser med de respektive amtsråd, og kommissionen har i sine forslag til en ny kommuneinddeling omkring byerne kun vist sig imødekommende over for ønsker hos rene landkommuner om sammenlægning med byen, hvis det er skønnet, at en sammenlægning ikke forringer mulighederne for gennemførelse af en rationel kommuneinddeling i oplandet til byen. I en del tilfælde, hvor der har foreligget tvivl om den rigtige kommuneinddeling uden for byen, har kommissionen holdt kommuner eller dele af kommuner uden for sine forslag og har henvist til, at en endelig stillingtagen til kommunernes ønsker om sammenlægning med de øvrige kommuner omkring byen må afvente en samlet plan for tilrettelæggelsen af kommuneinddelingen i omegnen. Denne fremgangsmåde har givet anledning til stigende kritik — i særlig grad hos de sognekommuner, der således afskæres fra at gennemføre den frivilligt vedtagne sammenlægning med byen.

De samvirkende Kommunalforeninger i Danmark har fulgt denne udvikling med opmærksomhed og har ved forhandlinger i indenrigsministeriet og på anden måde givet udtryk for ængstelse over for en